

Canberk KURUGÖLLÜ

**KİŞİNİN GÖRÜNTÜSÜ ÜZERİNDEKİ
HAKKI VE KORUNMASI**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024**

Eylül 2024

ISBN: 978-625-6134-00-3

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 48596

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Hiçbir teşekkürün kâfi gelmeyeceği, hayattaki en büyük şansım olan babam Mustafa Bora Kurugöllü'ye...

*“Hesperidlerin ağacı gibi bilim ağacının altın elmaları da onları
bizzat koparabilenlere mahsustur; bunlar başkalarına gösterilebilir
fakat verilemez.”*

SUNUŞ

Fakültemiz Medeni Hukuk Anabilim Dalı'nda Araştırma Görevlisi olarak görev yapan kürsümüzdeki değerli çalışma arkadaşımız Canberk Kurugöllü'nün "Kişinin Görüntüsü Üzerindeki Hakkı ve Korunması" başlıklı yüksek lisans tezinin konusu o tarihte Türk literatüründe bu konuda yazılmış bir monografi mevcut değilken kendisine tarafımdan önerilmiş, genç meslektaşım konuyu tereddütsüz kabul etmiş; tez, danışmanlığım altında hazırlanmış ve Prof. Dr. Sanem Aksoy Dursun, Doç. Dr. Fatih Gündoğdu ve tarafımdan oluşan jüri önünde savunularak oybirliği ile başarılı bulunmuştur.

Okuyucular, konunun, bir yüksek lisans tezinin sınırlarının çok ilerisinde ele alındığını; yerli ve yabancı literatür ile yine yerli ve yabancı mahkeme kararlarının zenginliğinin yanı sıra problemlerin titizlikle incelendiğini; bilimsel eleştiri, değerlendirme ve önerilerde bulunduğu gözlemleyecektir. Yazar, bir kişilik değeri olarak kişinin görüntüsünü ele almış, kişinin görüntüsü üzerindeki hakkın niteliği ve kapsamı ile hakkın ihlali durumunda uygulanabilecek yaptırımları detaylı olarak incelemiştir. Tezde, teknolojinin ve buna bağlı olarak dijitalleşmenin, kişinin görüntüsünün kullanılmasını çok basit ve yaygın hale getirmesi, kişinin görüntüsünün ticari bir değer haline gelmiş olması, sosyal medyanın karşı konulamaz gelişimi ve bu mecralarda hak ihlallerinin kolaylaşması nedenleriyle ortaya çıkan ve çıkabilecek sorunlar güncel örneklerle açıklanmıştır. Bu nitelikleri tezi hem teorisyenler hem de uygulamacılar bakımından kıymetli bir başvuru kitabı haline getirmiştir.

Öğrenciliği ve devam eden meslek yaşamındaki üstün başarılarına, sorumluluk sahibi iyi bir insan oluşuna ve gayretine tanıklık etmekten mutluluk duyduğum genç meslektaşımın bu özgül çalışmasını oku-

yuculara gururla sunuyor; kendisini içtenlikle tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyor ve kendisinden bunun gibi birçok eser beklediğimizi belirtmek istiyorum.

Prof. Dr. Azra Arkan Serim

ÖNSÖZ

Bir akademisyenin asli görevi ve gayesi, bilimin ışığında önce kendisini aydınlatmak, daha sonra bu vesileyle topluma ve insanlığa ışık tutmaya çalışmaktır. Hukukçu bir akademisyen için ise bu görev ve gaye, aynı zamanda adaletin ışığıyla da aydınlanır ve aydınlatır. Kişinin görüntüsü üzerindeki hakkı ve korunması meselesi, gerek içinde yaşadığımız görüntü temelli toplumda her an ihlal edilme tehlikesi ile karşı karşıya kalması itibarıyla sadece teorik değil, aynı zamanda toplumsal bir önemi de ihtiva etmektedir. Öyle ki henüz 19. yüzyılın sonunda İsviçre ve Alman Hukuku'nda, konuya ilişkin monografiler ve diğer akademik çalışmalar yayımlanmaya başlamıştır. Buna karşın, aradan geçen bir asırdan uzun zamana ve bu zaman dilimi içerisinde gelişen ve değişen teknolojiye ve toplumsal yaşantıya/dinamiklere rağmen, elinizde tuttuğunuz çalışmayı yüksek lisans tezi olarak hazırlamaya başladığım dönemde Türk Hukuku'nda bu konuda bir monografinin henüz yazılmış olmaması, akademik ihtiyacın yanı sıra, toplumsal bir ihtiyacın da tezahürüydü. Bu telakkiyle çıkmış olduğum akademik serüvenimin ilk adımında, bana böylesi önemli bir konuyu öneren ve sadece çalışmalarım boyunca değil, aynı zamanda meslek hayatımın ilk gününden bugüne sonsuz ilgisini, desteğini ve sabrını esirgemeyen kıymetli hocam ve danışmanım Sayın Prof. Dr. Azra Arkan Serim'e müteşekkirim. Destekleri ve teveccühleri olmasaydı bu çalışmayı ortaya koyabilmem mümkün olamazdı. Kendileriyle aynı kürsüde çalışıyor olma onuruna nail olduğum için çok mutluyum.

Tez savunmasında jüri üyelerinden olan kürsü hocam Sayın Prof. Dr. Sanem Aksoy Dursun'a ve Doç. Dr. Fatih Gündoğdu'ya, kıymetli değerlendirmeleri ile çalışmamı zenginleştirdikleri ve oybirliği ile başarılı bulma teveccühünü gösterdikleri için teşekkürlerimi sunarım. Katkı-

ları, eserin gelişimi bakımından paha biçilemezdi. Bana gerçek bir akademisyen olmanın toplumsal sorunlara çözüm arayışından ve öğrencilerimizi en iyi şekilde yetiştirmekten geçtiğini öğreten, hiçbir zaman benden desteğini esirgemeyen kürsü hocam Sayın Doç. Dr. Cansu Kaya Kızılırmak'a müteşekkirim. Yine kürsü hocam Sayın Doç. Dr. Cüneyt Pekmez'e süreç boyunca gösterdiği anlayış ve destekten ötürü teşekkürlerimi sunarım.

Kitabın basım süreci boyunca gösterdikleri eşsiz özveri ve destek için Sayın Oğuzhan Oruç'a ve kendisi nezdinde Filiz Kitabevi'ne teşekkürü borç bilirim.

TÜBİTAK'a Bilim İnsanı Destekleme Programı (2210-A) kapsamında teveccühleriyle tarafıma vermiş oldukları burs için ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Umarım bu kıymetli desteği, ülkemizin bilim meşalesine küçük de olsa bir kıvılcım olmak suretiyle geri ödeyeceğiz. (*in absentia lucis, tenebrae vincunt*). Bir diğer teşekkürü, teveccühleriyle tarafıma burs veren Alman Akademik Değişim Servisi'ne (DAAD) ve misafirperverlikleri için Almanya-Münih'teki Max-Planck Enstitüsü'ne (Institut für Innovation und Wettbewerb) sunmayı borç bilirim. Bu çalışmanın ortaya çıkması için yapmış olduğum araştırmalarda ve Almanca yetimin gelişmesinde, akademik hayatımın henüz daha başındayken sundukları katkıları untabilmem mümkün değildir.

Bir diğer teşekkürü, müstesna tartışmalarımız ile ufkumu ve kavrayışımı sınırların ötesine taşıyan; sevgili kardeşim, Anayasa Mahkemesi raportörü, kıymetli yargıç Batuhan Salim Yeşilköy'e sunarım.

Bir akademisyenin, özellikle hukukçu bir akademisyenin, ruhunu ve zihnini sadece alan bilgisiyle değil, çok yönlü olarak beslemesi ve geliştirmesi gerekir. Kıymetli kardeşim Av. Felix Dengler'in Almanya'da olduğum süreçte bana kattıkları bu gelişim açısından benim için eşsiz bir fırsattı, kendisine ne kadar teşekkür etsem azdır.

Gösterdiği sonsuz destek ve fedakârlık ile her daim yanımda olan canım annem Bilge Kurugöllü'ye, kardeşi olmaktan eşsiz bir minnet duyduğum ve her daim "arkamı kollayan" canım ablam Hande Özcan'a,

huzur kaynağı canım eniştem Ata R. Özcan'a, varlıklarıyla hayatımıza umut ve mutluluk katan biricik yeğenlerim minik sincabım Vera'ya ve minik koalam Lia'ya ve canım kardeşim, *alter egom*, Mustafa Osman Olgun'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım; iyi ki varsınız.

Ve nihayet son teşekkürü, hiçbir teşekkürün kâfi gelemeyeceği, hayattaki en büyük şansım olan babam Mustafa Bora Kurugöllü'ye sunmak isterim. şayet bu hayatta bir başarım varsa, onun sayesinde. İşbu eser kendisine ithaf olunur.

Kadıköy, 2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	XIX
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM: TEMEL KAVRAMLAR

A. Kişi ve Kişilik Kavramı.....	3
B. Kişilik ve Kişilik Değerleri: Ben ve Benim.....	9
C. Kişilik Hakkı.....	20
D. Görüntü ve Kişinin Görüntüsü	25
1. Görüntü Kavramının Ortaya Çıkışı	25
2. Bir “Varlık” Olarak Görüntü	27
3. Hukuki Bir Kavram Olarak Görüntü	32
4. Hukuki Bir Kavram Olarak Kişinin Görüntüsü.....	36
5. Görüntünün Kişinin Görüntüsü Halini Alması: Tanınabilirlik	41
a. Tanınabilirliğin Anlamı ve Onu Mümkün Kılan Unsurları	41
b. Tanınabilirlik Değerlendirmesinde Esas Alınacak Zaman	56
c. Tartışmalı Bir Unsur: Tanıtma Amacı	58
d. Tanınabilirliğin Muhatabı ve Değerlendirmenin Yöntemi	62

II. BÖLÜM: BİR KİŞİLİK DEĞERİ OLARAK KİŞİNİN GÖRÜNTÜSÜ

A. Tarihi Gelişimi.....	71
1. Genel Olarak.....	71
2. Normatif Düzenlemeler Bağlamında.....	72
3. Yargı İçtihatları Bağlamında	75
4. Öğretideki Tartışmalar Bağlamında	78
B. Korunan Hukuki Değer ve Hükümleri.....	80
1. Müstakil Bir Kişilik Değeri Olarak Kabulü	80
2. Yerel Mahkemelerin ve Yargıtay'ın Yaklaşımı	89
3. Yakın İlişki İçerisinde Bulunduğu Kişilik Değerleri.....	99
a. Genel Olarak	99
b. Şeref ve Haysiyet.....	100
c. Özel Yaşam ve Mahremiyet	103
(1) Genel Olarak	103
(2) Kapsam ve Esasları	105
i. Gizli ve Özel Alan	106
ii. Sosyal/Kamusal Alan	110
(3) Özel Yaşam ve Mahremiyet ile Kişinin Görüntüsü Üzerindeki Hakkının İlişkisi.....	120
d. Kişisel Veri	123
4. Hukuki Niteliği.....	125
5. Görüntünün Mameleki Niteliği	128
a. Genel Olarak	128
b. Hakkın Kullanımının Devri Açısından.....	137
c. Görüntü Üzerindeki Hakkın İhlali Halinde	144
6. Hakkın Doğumu ve Sona Ermesi	145

a. Genel Olarak.....	145
b. Ölüm Sonrası Koruma.....	148
c. Görüntülerin Miras Yoluyla İntikali ve Mirasçılarının Görüntü Üzerinde Tasarrufta Bulunması	154
C. Hakkın Kapsamı ve Müdahale Olgusu	161
1. Genel Olarak.....	161
2. Görüntüle(n)me	161
3. Görüntünün Kaydedilmesi.....	171
4. Görüntünün Manipüle Edilmesi	174
5. Görüntünün Kullanılması	177
a. Görüntünün Umumi Surette Kullanımı	177
b. Görüntünün Özel Kullanımı	180
6. Görüntünün Hukuka Uygun Surette Elde Bulundurulması.....	181
a. Rıza Kapsamında Görüntüle(n)me	181
b. Görüntünün Hukuka Uygun Surette Devralınmış Olması.....	182
7. Görüntünün Hukuka Aykırı Surette Hakimiyet Altında Bulundurulması.....	183
a. Genel Olarak.....	183
b. Görüntünün Ele Geçirilmesi.....	184
c. Görüntü Üzerindeki Hakimiyetin Sonlandırılmaması	188
8. Görüntünün Umuma Arzı.....	193
a. Genel Olarak.....	193
b. Görüntünün Teşhiri/Umuma Arzı	194
c. Görüntüyü Yayma	196

III. BÖLÜM: HAKKIN KORUNMASI VE İHLALİN SONUÇLARI

A. Hukuka Uygunluk Sebepleri	199
1. Genel Olarak.....	199
2. Rıza.....	201
a. Genel Kural.....	201
b. Sözleşme Kapsamında Rıza.....	202
c. Kişisel Veri Bağlamında: Açık Rıza.....	204
d. Rızaya Gerek Olmayan Haller.....	212
(1) FSEK m. 86/II - KVKK İlişkisi	212
(2) İlgili Kişi Tarafından Alenileştirme	220
e. Rızanın Koşulları	229
(1) Rıza Ehliyeti.....	229
i. Ayırt Etme Gücü.....	229
ii. Sınırlı Ehliyetsizlerin Durumu.....	232
(2) Şekli, Yöntemi ve İspatı.....	240
(3) Kapsamı ve Geçerliliği	241
i. Genel Olarak	241
ii. Üretici Yapay Zekâ (GenAI) Özelinde.....	248
f. Rızanın Geri Alınabilirliği Sorunu	256
g. Geri Almanın Tazminat Sorumluluğu Bakımından Sonuçları.....	260
3. Meşru Müdafaa ve Hakkın Bizzat Korunması	269
4. Kanun Hükmü	276
a. Genel Olarak	276
b. Özel Olarak: Velayet	279
5. Üstün Nitelikteki Kamu Yararı	286

a. Genel Olarak	286
b. Bilim ve Sanat Özgürlüğü	286
(1) Genel Olarak	286
(2) Bilimsel Menfaat.....	287
(3) Sanatsal Menfaat	292
c. Kamu Güvenliği.....	300
d. İfade Özgürlüğü Bağlamında: Basın Özgürlüğü	320
(1) Genel Olarak	320
(2) Sınırlamaları.....	322
(3) Amacın Uygunluğu	324
i. Meşru Amaç: Kamu Yararı	324
ii. Konu Bağlamında	326
iii. Kişi Bağlamında	333
(4) Aracın Uygunluğu.....	340
6. “Üstün Nitelikteki Özel Yarar”	349
a. Genel Olarak	349
b. Özel Hukuk Yargılaması Açısından İddiada ve Savunmada Bulunma Hakkı.....	350
B. İhlale Karşı Korunma Yolları ve İhlalin Sonuçları.....	358
1. Genel Olarak.....	358
2. Genel Nitelikteki Koruma Yolları	360
a. Saldırıdan Önce ve Saldırı Esnasında Başvurulabilecek Hukuki Yollar.....	360
(1) Meşru Müdafaa	360
(2) Saldırının Önlenmesi Davası	360
(3) Saldırının Durdurulması Davası	364
b. Saldırı Gerçekleştikten Sonra Başvurulabilecek Hukuki Yollar.....	369

(1) Hukuka Aykırılığın Tespiti Davası	369
(2) Manevi Tazminat	372
(3) Maddi Tazminat	379
(4) Vekaletsiz İş Görme Uyarınca Kazancın Devri	383
c. Görevli ve Yetkili Mahkeme	390
3. Özel Nitelikteki Koruma Yolları	399
a. Düzeltme ve Cevap Hakkı	399
b. 5651 sayılı Kanun Çerçevesinde Başvuru	401
c. Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na Şikâyet	406
d. Ceza Hukuku Bağlamında	408
SONUÇ	409
KAYNAKÇA	415

KISALTMALAR LİSTESİ

AcP	: Archiv für die civilistische Praxis
a.e.	: aynı eser
AfP	: Archiv für Presserecht
a.g.e.	: adı geçen eser
AIA	: Yapay Zekâ Hakkında Uyumlaştırılmış Kurallar Getiren ve Bazı Birlik Yasama Tasarruflarını Değiş- tiren (AB) 2024/1689 sayılı Tüzük
AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AJP	: Aktuelle Juristische Praxis
Art.	: Artikel
aş.	: aşağıda
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
a.y.	: aynı yer
AY	: Anayasa
AYM	: Anayasa Mahkemesi
B.	: Bölüm/Daire
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BATİDER	: Bankacılık ve Ticaret Hukuku Dergisi
BGB	: Bürgerliches Gesetzbuch
BGE	: Bundesgerichtsentscheidungen
BGer	: Schweizerisches Bundesgericht
BGH	: Bundesgerichtshof
BVerG	: Bundesverfassungsgericht
BVGer	: Bundesverwaltungsgericht

bkz.	: bakınız
bs.	: baskı
C.	: Cilt
CB	: Compliance Berater
CD.	: Ceza Dairesi
CGK.	: Ceza Genel Kurulu (Yargıtay)
CMK	: 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
Çev.	: Çeviren
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
DİDDK	: Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
Diss.	: Dissertation
dpn.	: dipnot
E.	: Esas
Ed.	: Editör
E.T.	: Erişim Tarihi
EuCML	: Journal of European Consumer and Market Law
FSEK	: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
FSHM	: Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi
GDPR	: General Data Protection Regulation
HD.	: Hukuk Dairesi (Yargıtay)
HGK.	: Hukuk Genel Kurulu (Yargıtay)
HMK	: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HNO	: Zeitschrift für Hals-, Nasen-, und Ohrenheilkunde
Hrsg.	: Herausgeber
İİK	: 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
İKÜHFD	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
InTeR	: Zeitschrift zum Innovations- und Technikrecht
İnÜHFD	: İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
JR	: Juristische Rundschau

JuS	: Juristische Schulung
K.	: Karar
karş.	: karşılaştırınız
KG	: Kammergericht
KUG	: Gesetz betreffend das Urheberrecht an Werken der bildenden Künste und der Photographie
KÜHFD	: Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
KVKD	: Kişisel Verileri Koruma Dergisi
KVKK	: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Koruması Kanunu
KVKK.	: Kişisel Verileri Koruma Kurulu
LG	: Landgericht
m.	: madde
MDR	: Monatsschrift für Deutsches Recht
MHAD	: İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi
MMR	: Zeitschrift für IT-Recht und Recht der Digitalisierung
MÜHFHAD	: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
N.	: Kenar Numarası
NJW	: Neue Juristische Wochenschrift
OG	: Obergericht
OGH	: Oberster Gerichtshof
OLG	: Oberlandsgericht
OR	: Borçlar Kanunu (İsviçre)
RG.	: Resmî Gazete
RNotZ	: Rheinische Notar-Zeitschrift
s.	: sayfa
S.	: Sayı
sic!	: Zeitschrift für Immaterialgüter-, Informations- und

Wettbewerbsrecht

SJZ	: Schweizerische Juristen-Zeitung
T.	: Tarih
TAAD	: Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBB	: Türkiye Barolar Birliđi
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TCK	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
UrhG	: Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte
UrG	: Bundesgesetz über das Urheberrecht und verwandte Schutzrechte
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı
v.d.	: ve diđerleri
Y.	: Yıl
Yarg.	: Yargıtay
yuk.	: yukarıda
ZBJV	: Zeitschrift des Bernischen Juristenvereins
ZD	: Zeitschrift für Datenschutz
ZGB	: Zivilgesetzbuch
ZSR	: Zeitschrift für Schweizerisches Recht
ZStR	: Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht
ZUM	: Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht
ZZP	: Zeitschrift für Zivilprozess

GİRİŞ

Bireyin kişiliğinin dış dünyadaki yansıması olan görüntüsü, bu itibarla başlıca kişilik değerlerinden birini teşkil eder ve kişilik hakkı korumasına mazhar olur. Bir görüntünün tesiri çoğu zaman, sayfalar dolusu kelimenin bir araya gelerek oluşturduğundan çok daha kuvvetli olacaktır. Görüntünün, bireyler ve toplum üzerindeki bu *sihirli gücü* göz önünde bulundurulduğunda, gerçekleşen ihlalin bununla orantılı olarak ne denli tesirli olabileceği göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Bununla birlikte kişinin görüntüsü, günlük hayatta hemen her an ihlale konu edilme riski ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu nedendir ki kişiliğin otonomisinin korunması bağlamında kişinin görüntüsünün, toplumsal hayatta ve hukuk düzeninde nerede ve ne şekilde konumlandırıldığı/konumlandırıldığına ortaya konulması büyük önem taşır ve bu çalışmanın esas amacını oluşturur. Ancak bunun için bazı temel kavramların açıklığa kavuşturulması gerekir. Bu bağlamda:

Çalışmanın ilk bölümünde; öncelikle, kişi, kişilik ve kişilik hakkı kavramları üzerinde durulacak, daha sonra bir kişilik değeri olarak kişilik hakkı korumasına mazhar olan kişinin görüntüsü kavramı izah edilmeye çalışılacaktır. Bunun için öncelikle, maddi ve hukuki bir varlık olarak görüntü kavramından ne anlaşılması gerektiği ortaya konulacak, buna bağlı olarak bir görüntünün ne şekilde kişinin görüntüsü halini alacağı üzerinde durulacaktır. Bu *dönüşümün* anahtarını teşkil eden *tanınıbilirlik* kavramı irdelenecek, esasları ve koşulları ele alınacaktır. Ancak belirtmelidir ki, bu çalışma kapsamında kişinin görüntüsünden, gerçek kişilerin görüntüsü anlaşılacaktır.

Bir haktan bahsedebilmek için, en genel ifadeyle, hukuken korunan bir menfaatin söz konusu olması gerekir. Bir başka deyişle, şayet bir menfaat hukuken korunmuyorsa bir hakkın mevcudiyetinden de bah-

sedilemeyecektir. Bu itibarla çalışmanın ikinci bölümünde; kişi ile görüntüsü arasındaki ilişkinin hukuki niteliği, yani kişinin görüntüsü üzerindeki hakkı kapsamında hukukten müstakilen korunan menfaati ele alınacaktır. Bu bağlamda bu çalışma kapsamında; kişinin görüntüsü üzerindeki hakkı kavramından, kişilik hakkı korumasına müstakilen mazhar olan menfaati anlaşılacaktır, yoksa eser sahipliği, mülkiyet gibi hukukten korunan başkaca menfaatler değil. Bununla birlikte öğretide ve yargı içtihatlarında, görüntü üzerindeki hakkın bu müstakil niteliğinin kabulü hemen olmamıştır. Öyle ki bugün dahi, kişinin görüntüsü üzerindeki hakkının, ancak belirli kişilik değerleri bağlamında (özellikle özel hayatın gizliliği, şeref ve haysiyet) ihlal edilmesi halinde korunmaya mazhar olduğunu savunan görüşler bulunmaktadır. Bu nedenle, öğretilerde ve yargı içtihatlarında süreç içerisinde ortaya çıkan ve değişim gösteren yaklaşımlar ve bunların normatif düzenlemelere sirayeti, görüntü üzerindeki hak ile yakın ilişki içerisinde bulunan farklı kişilik değerleri ve mukayeseli hukuk ışığında izah edilmeye çalışılacaktır. Yine hakka yönelik olarak gerçekleşmesi sıklıkla ihtimal dahilinde olan müdahale olguları, hakkın kapsamını somutlaştırmaya yardımcı olacak ve yargı içtihatlarına konu örnekler ışığında değerlendirilecektir.

Nihayet çalışmanın üçüncü ve son bölümünde; kişinin görüntüsü üzerindeki hakkına yönelik müdahaleyi hukuka uygun kılan sebeplere yer verilecektir. Bu itibarla kişisel veriler ve yapay zekâ alanında yaşanan gelişmeler ışığında; rıza, rızanın geçerlilik koşulları ve kapsamı ve en tartışmalı meselelerden biri olan rızanın geri alınması ve sonuçları incelenecek; rızaya gerek olmayan haller ve diğer hukuka uygunluk sebepleri ele alınacaktır. Bu bağlamda görüntü üzerindeki hak ile çatışan menfaatlere hangi esas ve koşullar altında, ne şekilde üstünlük tanınabileceği ve bunun sınırları üzerinde durulacaktır. Son olarak, görüntüsü üzerindeki hakkına hukuka aykırı bir saldırıda bulunulan veya yakın ve ciddi bir saldırı tehlikesi altında bulunan kişinin, hakkını koruyabileceği genel ve özel nitelikteki hukuki yollar ve ihlalin gerçekleşmesi halinde nasıl bir yol izleyebileceği izah edilmeye çalışılacaktır.